

ĐỀ HỌC TIẾNG ANH CÓ HIỆU QUẢ!

Hưởng ứng cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh

(Bài viết theo yêu cầu của sinh viên)

PGS.TS. Phan Quang Thế

Phó Hiệu trưởng

Trường Đại học Kỹ thuật Công nghiệp Thái nguyên

Khi trả lời phỏng vấn của phóng viên A. Kan của báo Nhân đạo Đảng Cộng sản Pháp, Bác Hồ kính yêu của chúng ta nói: “Tôi không có hạnh phúc được theo học ở trường đại học. Nhưng cuộc sống đã cho tôi cơ hội học lịch sử, khoa học xã hội và ngay cả khoa học quân sự. Phải yêu cái gì? Phải ghét cái gì? Cũng như tôi, tất cả người Việt Nam cần phải **yêu độc lập, lao động, tổ quốc**”. Bác thường nói với cán bộ: “Học thêm được một thứ tiếng nước ngoài coi như có thêm một cái chìa khóa để mở thêm một kho tàng tri thức. Việc **học là việc suốt đời**”. Trích trong Trường học của Bác – Chủ tịch Hồ Chí Minh một huyền thoại kỳ vĩ, Nhà xuất bản Hồng Đức 2008.

Hai điều mà Bác Hồ nói ở trên hẳn đã trả lời gần như toàn bộ câu hỏi mà nhiều em sinh viên quan tâm đó là ĐỘNG LỰC để học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng. Đây là điều kiện đầu tiên, điều kiện tiên quyết để các em học tiếng Anh thành công. Hãy nhìn lại lịch sử Việt Nam và lịch sử thế giới các em đều thấy sự thành công của một con người bao giờ cũng gắn liền với những công việc cụ thể đóng góp cho lợi ích chung của cộng đồng và xã hội. Trong một không gian hẹp, trong một sự may mắn nào đó, có người có thể lầm tưởng rằng cái tôi tạo nên động lực. Nhưng cái tôi, chính là chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa cá nhân nói chung chỉ làm cho con người ta trở nên xấu xa và độc ác như Bác đã từng nói. Vì thế, động lực để học tiếng Anh không thể là cái tôi, không thể tôi muốn giỏi tiếng Anh để oai hoặc tỏ ra mình giỏi giang trước mọi người, động lực học tiếng Anh là phải trả lời được câu hỏi “tôi giỏi tiếng Anh nhằm mục đích gì”? Nếu các em thực sự yêu tổ quốc của mình, yêu gia đình của mình, thương yêu cha mẹ và mong muốn góp phần đem lại hạnh phúc cho cả dân tộc thì các em sẽ có đủ nghị lực để học giỏi tiếng Anh.

Trong cuộc sống của chúng ta tồn tại hai nguồn sức mạnh rất rõ ràng: đó là vật chất và tinh thần. Sức mạnh vật chất là rất quan trọng và rất cần thiết nhưng nó lại là sản phẩm của sức mạnh tinh thần và trí tuệ. Trong lịch sử lâu dài và rất oanh liệt của dân tộc ta, sức mạnh vật chất hùng mạnh của kẻ thù đã bị đánh bại bởi sức mạnh tinh thần kỳ diệu của chúng ta. Nếu như trước đây, vó ngựa của quân Nguyên đã đạp bằng những thành lũy hùng mạnh nhất của châu Âu, băng qua cả Trung Quốc bao la, hùng cường thì chúng đã bị đánh bật lại khi đặt chân lên đất nước ta. Ngày nay, đế quốc Pháp, đế quốc Mỹ đã lần lượt hạ cờ rút khỏi Việt Nam sau hơn 30 năm gây chiến tranh phi nghĩa. Người Mỹ khi mang B52 ra định san phẳng Hà Nội và tin rằng sẽ đưa “Hà Nội về thời kỳ đồ đá” là vì họ biết tên lửa SAM2 của Liên Xô chưa thể bay tới tầm cao của B52. Người Mỹ bị bất ngờ và cả người Nga cũng bị bất ngờ, khi B52 bị bắn rơi trên bầu trời Hà Nội vì lúc đó tên lửa SAM3 của Nga mới có thể hạ được B52 đang trên đường biến đến với chúng ta. Hãy hỏi lại cha mẹ các em xem thời ấy sức mạnh vật chất của chúng ta có những gì? Điều gì đã giúp cho các nhà khoa học quân sự Việt Nam cải tiến và làm cho tên lửa SAM2 bay lên tiêu diệt được B52? Điều gì đã làm cho biết bao chiến sỹ cảm tử, bằng tuổi các em chưa một lần được yêu, không được học nhiều như các em bây giờ, đã quên mình ôm bom ba càng lao vào xe tăng của giặc Pháp để rồi không bao giờ có ngày trở lại. Phải chăng “Yêu tổ quốc” đã ở đâu đó rất xa mà không phải ở trong chính trái tim của họ?. “Nước mất thì Nhà tan” – Tổ quốc không sánh vai được với các cường quốc năm châu thì dù bản thân một số người nào đó có nhiều tiền họ cũng không bao giờ có hạnh phúc thực sự bởi vì mỗi khi họ mở cửa sổ căn nhà của họ hoặc bước chân ra đường, dù không muốn họ vẫn phải chia sẻ môi trường với toàn xã hội.

Hãy dành thời gian để đọc, để xem lại và cảm nhận những điều mà các em đã vô tình không để ý tới khi còn học ở phổ thông về văn học, về lịch sử, về địa lý, về chế độ chính trị của chúng ta. Là con người phải có chí khí rắn chắc như Paven trong “Thép đã tôi thế đấy”, khi biết việc làm có lợi cho tổ quốc, cho xã hội thì khó đến mấy cũng phải làm cho thành công đồng thời phải biết yêu thương và cảm nhận. Yêu thương và cảm nhận mãnh mai như ngọn gió mùa thu, nhưng từ những ngọn gió đó mới tạo nên được bão táp. Yêu thương và cảm nhận là nguồn hạnh phúc của chúng ta, nó nhân niềm vui, khi ta vui và làm vui đi nỗi buồn, khi ta đau khổ. Nói về hai nguồn

sức mạnh này, PGS.TS. Nguyễn Văn Lộc Hiệu trưởng trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên có lần đã nhắc lại câu nói của một danh nhân: “**Trí tuệ đặt trên trí tuệ là tiềm ẩn của sự dã man và độc ác, chỉ có trí tuệ đặt trên tâm hồn mới kết trái, nở hoa**”.

Khi đã có động lực đúng rồi, mỗi sinh viên cần tự mình tìm ra phương pháp học tập tốt nhất cho bản thân. Phương pháp học tiếng Anh tốt nhất các em có thể tham khảo chỉ nằm trọn vẹn trong 4 từ đó là: “Bắt chước và Thực hành” và không được quên lời dạy của Bác “Việc học là việc suốt đời”. Con người ta từ khi sinh ra đã biết khóc và sau đó là học nói vì thế, học tiếng nước ngoài cũng phải xuất phát từ nói như trẻ lên 3. Hãy nghe và nhắc lại chính xác những câu nói tiếng Anh đơn giản từ băng, đĩa. Nghe và nói phải đi song song với nhau. Phát âm đúng sẽ giúp ta nghe được và làm cho người khác hiểu được khi ta nói, phát âm sai làm người khác không hiểu được ta định nói gì và khi nghe ta không thể hiểu được. Đừng bao giờ học ngoại ngữ theo kiểu học toán, lý, hóa vì học theo kiểu đó làm cho ta cảm thấy cái gì cũng đơn giản, cũng biết rồi nhưng khi cần thực hành thì lại không làm được hoặc thể hiện theo kiểu “Bồi”. Trong học ngoại ngữ, tự mình lặp lại một cách có cảm nhận những điều đã biết càng nhiều lần thì sẽ càng thuần thục. Một từ đã biết nếu được lặp lại trong câu vài trăm lần mới thực sự trở thành của mình. Khi cần, nó sẽ tự bật ra và trở thành phản xạ tự nhiên. Học ngoại ngữ, vì thế, là rèn luyện để tạo bản năng mới về giao tiếp nên cần kiên trì và tốn nhiều thời gian. Phải tận dụng cơ hội để lặp lại những mẫu câu đã biết và thay đổi từ ngữ trong những trường hợp cụ thể, nhưng đừng tham đi nhanh quá sức nhớ của mình.

Trong đọc và viết cũng vậy, không bao giờ được quên nguyên tắc “Bắt chước và thực hành”. Khi đọc phải cố hiểu được ý người viết muốn thể hiện điều gì chứ không phải tra từ một cách đơn thuần. Hãy xem những ví dụ trong từ điển Anh-Anh để hiểu cách diễn đạt ý khi có từ đó. Câu viết của các em cũng phải bắt chước từ câu của người bản ngữ viết trong văn cảnh tương tự chứ không phải là ghép từ theo tư duy của tiếng Việt. Hãy học cách viết từ những bài viết chứ không phải từ lý thuyết mặc dù cũng cần phải biết cấu trúc của một bài viết là như thế nào.

Học ngoại ngữ đừng quá nặng nề về ngữ pháp đơn thuần. Hãy học ngữ pháp trong câu và văn cảnh. Điều tồi tệ nhất sẽ xảy ra khi sử dụng ngoại ngữ đó là: tư duy tiếng Việt + Ngữ pháp tiếng Anh máy móc + những từ tiếng Anh tra trong từ điển

không đúng văn cảnh. Hậu quả là: nhiều bản dịch của sinh viên khi đọc không hiểu họ định nói gì vì bản dịch đó là mớ hỗn độn của các từ ghép vào nhau. Phải hiểu nghĩa tiếng Việt và tư duy với nghĩa như thế thì trong tiếng Anh họ thể hiện bằng những cấu trúc nào và dùng những câu kiểu gì để thể hiện. Tương tự, khi đọc tiếng Anh chuyên qua tiếng Việt cũng phải làm đúng như vậy. Nên nhớ rằng: Từ mới không nằm trong câu, trong văn cảnh chỉ là mớ từ chết. Sau khi qua trình độ Elementary các em bắt buộc phải sử dụng từ điển Anh – Anh. Phải hiểu nghĩa của từ và giải thích được nghĩa của từ bằng tiếng Anh.

Hãy tạo động lực không ngừng cho chính bản thân trong quá trình học tập nói chung và trong học tiếng Anh nói riêng. Hãy luôn tự hỏi mình ta đã “Bắt chước” được chưa?; mình đã “Thực hành” đủ chưa?; mình đã “tư duy” theo kiểu người Anh tư duy trong ngôn ngữ của họ chưa? khi học tiếng Anh – một công việc mà cả cuộc đời các em làm vẫn chưa đủ thời gian. Tuy những điều về học tiếng Anh trong bài viết này mang tính nguyên lý rất cao, nhưng mọi ước mơ chỉ trở thành hiện thực khi phương pháp giải quyết vấn đề dựa trên đúng theo những nguyên lý cơ bản của nó.

Hy vọng rằng, những em quan tâm đến học tiếng Anh có thể tham khảo được đôi điều sau khi đọc bài viết này.